కంటి కూతుర్ని కంటి

మద్దూరి రాజ్యశ్రీ

భానుమతి ఉత్తరం చదివినప్పటి నుంచీ అనసూయమ్మ మనసు మనస్సులో లేదు. ఎక్కడ ఉంటే అక్కడ అలా పరధ్యానంగా ఉండిపోతుంది. పొద్దుటికి పొద్దున్న మంచం దిగి, పక్క దుప్పటి మడవటానికి అలా చేతిలో పట్టుకుని అలాగే ఎంత సేపుండి పోయిందో తనకే తెలీదు. ఆ ఉత్తరం లోని ప్రతి అక్షరం ఒక్కోరూపు దిద్దుకుని తన కళ్ళ ముందు నాట్యం చేస్తున్నాయేమో అనిపిస్తోంది.

ఇంతప్పటినుంచీ తెలుసు భానుమతి. ఇద్దరూ కలిసి స్కూలుకి వెళ్ళేవాళ్ళు. పుట్టింట్లో చాలా అపురూపంగా పెరిగింది. కారులో తప్ప ఎక్కడికీ వెళ్ళేదికాదు. తన చేత్తో మంచి నీళ్ళు ముంచుకుని తాగి ఎరగదు. వాళ్ళ బామ్మే అప్పుడప్పుడూ సణుగుతూ ఉండేది. 'ఆడపిల్లకి మరీ అంత అపురూపం పనికి రాదు. కాస్త పనిపాటలు నేర్పు లక్ష్మీ' అని భానుమతి వాళ్ళ అమ్మని దేప్పేది. దానికి టకీమని భానుమతి నుంచీ జవాబు వచ్చేది. 'చూడు బామ్మా పనిపాటలు చేయటం పెద్ద గొప్పేం కాదు. అది ఎప్పుడైనా నేర్చుకోవచ్చు. నలుగురు పనివాళ్ళుంటే వాళ్ళ చేత ఎలా పని చేయించుకోవాలో నేర్చుకోవాలి' అనేది. ఏ ముహూర్తంలో అలా అందో అలాగే పెళ్ళయి అత్తారింటికి వెళుతూనే సరిగ్గా నలుగురు పనివాళ్ళుండే వాళ్ళు.

భానుమతి పనల్లా పొద్దున్నే స్నానం చేసి, మంచి చీరకట్టుకోవటమే! ఆడపిల్ల కావాలని పంతం పట్టి ఆడపిల్లనే కన్నది. ఒక ఆయా పొద్దున్నే వచ్చి దానికి నీళ్ళు పోసి ముస్తాబు చేసి వెళితే, ఇంకో ప్యూను వచ్చి పాపని షికారు తీసుకువెళ్ళేవాడు. వంటవాడు వచ్చి వేళకి నాలుగు రకాలు వంటలు చేసి వెళ్ళేవాడు. బజారు పని ఉందా అని ఇంకోడు తయారు. అందరికీ రమ్మంటే వస్తుందా ఆ వైభోగం.

పనమ్మాయి కేకతో ఈ లోకంలోకి వచ్చి పడిన అనసూయమ్మ యాంత్రికంగా గిన్నెలు దానిముందు వేసింది. 'ఏమిటమ్మా అలా ఉన్నారు?'అని దాని ఆరా! 'ఏం లేదు పో' అని కసిరేసింది కానీ, 'ఇంత మాత్రం ఇంగిత జ్ఞానం అంత పెద్ద చదువులు చదివిన రాగిణికి, అదే భానుమతి కూతురికి లేదా' అనిపించింది. ఒక్కరోజన్నా కన్నతల్లిని అలా నోరు తెరిచి అడిగిన పాపాన పోలేదుట.

ఒక్కగానొక్క కూతురు రాగిణికి ఒంటికాలి మీద నిలుచుని అమెరికా సంబంధం తెచ్చింది. 'నీకేమైనా బుద్ధుందా భానూ! నీకా ఒక్కతే కూతురు! చూస్తే నీ ఆరోగ్యం అంతంత మాత్రం దగ్గరా దాపా! ఏమైనా సాయం కావాలంటే అది పరిగెత్తుకు రాగలదా! నువ్వు వెళ్ళగలవా' అని అంతా శతవిధాలా చెవిలో ఇల్లుచెవిలో ఇల్లు కట్టుకుని పోరాడినా వాళ్ళ మాట వినలేదు.

'మానాన్న నాకు ఫారిన్ సంబంధం చేద్దామనుకున్నారు కుదరలేదు. నా కూతురన్నా అమెరికా వెళ్ళి, అలాగైనా నన్ను తీసుకెళ్ళాలి. అంతే! ఎవరేంచెప్పినా నేను వినను గాక వినను'అని బల్ల గుద్ది చెప్పేసింది.

ఒక్కోసారి దీని మంకుపట్టుకి చిరాకేసేది. దీని కూతురి పెళ్ళవుతుందా అనుకున్నారు. మొత్తానికి మొండి ఘటం. అనుకున్నది సాధించింది. కూతురికి అమెరికా సంబంధం తేవడమేమిటి, ఏడాది తిరగకుండా అది కడుపుతో ఉండటమేమిటి, దానికి పురుడు పోయడానికి ఈవిడ రెక్కలు కట్టుకు వాలటమేమిటి అంతా నిమిషాల మీద జరిగిపోయింది. వెళ్ళిన నెలరోజులు అసలు ఉత్తరం పత్తరం లేదు.

తీరా వచ్చేసరికి కొండంత బరువు మోసుకొచ్చింది. రాగిణి అసలు ఏ పనీ చేయదుట. పోనీలే పాపం కడుపుతో ఉన్నపిల్ల కదా అని తనే సరిపెట్టుకుంటోందిట. అక్కడ పనమ్మాయి అంటే ఏమిటో ఎరగరు కదా. గిన్నెలన్నీ తోమే సరికి చచ్చిన చావయేది. డిష్ వాషర్

ఉన్నా ఒక్క రోజూ వేసిన పాపాన పోయేది కాదుట. ‘అదేమిటే‘ అంటే, ‘నీకు అది అలవాటు లేదు. ఎన్ని డాలర్లో పోసి కొన్నాం, అది పాడయిందంటే చచ్చి ఊరుకుంటాం అంటుందట.‘ ఇవన్నీ నేనెక్కడ తోమగలనే, నాకసలే అలవాటు లేదు అంటే ‘అలవాటు లేదు కాబట్టే వేయటం లేదు‘ అంటుంది. ఏం నేర్పిస్తే నేర్చుకోలేదా? బొడ్డూడని వెధవలే మైక్రోవేవ్‌లు, విసిడిలు, కాఫీమేకర్‌లు ఆపరేట్ చేసేస్తుంటే తనో పల్లెటూరి బైతులా నోరెళ్ళ బెట్టి చూడాల్సొస్తోంది. రాగిణి ఫ్రెండు కొడుకు విఠల్ అనేశాడు కూడా, ‘ఈ గ్రానీకి ఏం రావు మమ్మీ అని. దానికి వత్తాసుగా రాగిణి వయ్యారంగా వగలు పోతూ పగలబడి నవ్వటం. ఒక్కరోజు తీరిక చేసుకుని చెపితే నేర్చేసుకోదూ! అంత తీరికే దీ!

పైపెచ్చు తోముతున్నంత సేపు పనిమనిషి మీద అజమాయిషీలాగా, విసిడి పెట్టుకుని నోరెళ్ళ పెట్టి అటు చూస్తూ, అమ్మా రమేష్‌కి ఆ డిన్నర్ సెట్టంటే ప్రాణం అంటుంది. ఒక రోజు కాదు ఇది ప్రతిరోజూ భాగోతమే. తీసుకెళ్ళి దాని మొహం మీద పగలగొట్టాలనిపిస్తుంది. ఇంతోసి డిన్నరుసెట్టూ దానికే ఉంది మహా! తనకి ఇంతకన్నా బ్రహ్మాండమైన డిన్నరు సెట్టు కొని ఇచ్చాడు తన మొగుడూనూ! ఆ మర్నాడే ఆ పని చేసేది ఒక పళ్ళెం టప్పుమని విరగ్గొట్టేసింది. పాపం అది చాలా భయపడి పోయింది. తనే ధైర్యం చెప్పింది. పైపెచ్చు దాని చేతికి గాయం అయితే మందు రాసింది. అది గుర్తొచ్చిన భానుమతి కూతురేం చేస్తుందో చూద్దామని కావాలని ఒక రోజు ఒక చిన్న కప్పు పగల గొట్టింది. ‘అమ్మో రక్తం‘ అని కూలబడింది. దానికి రాగిణి చేసిన హంగామా ఇంతా అంతా కాదు. ‘అయ్యో, అయ్యో‘ అంటూ పరుగెత్తుకొస్తే తల్లి మనసు పులకించి పోయింది. తీరా అది వచ్చింది తల్లి గాయం చూడటానికి కాదు, తల్లి చేసిన గాయం చూడటానికి. ఆ రోజంతా ఇల్లు పీకి పందిరి వేస్తూనే ఉంది. ఆ కప్పు కన్నా పెద్దగా విరిగి పోయింది భానుమతి మనస్సు.

అక్కడ తనని ఒక్క క్షణం వదిలి ఉండని భర్తని ఏకంగా ఆరునెల్లకి వదిలేసి వచ్చి ఇక్కడ తను బావుకుంటున్నది ఏమిటో అర్ధం కావటం లేదు. ఆ వీధికి రెండు వీధులవతల పచారీ సామాను కొట్టు. అదే మాలో, పీలో అంటారే అది. దానికి భానుమతే వెళ్ళి సామాన్లు తెచ్చుకోవాలి. మొగుడూ, పెళ్ళాం టింగురంగామంటూ షికార్లు తిరుగుతూనే ఉంటారు. తనని తీసుకెళ్ళాలన్న సరదా ఎవరికీ లేదు. పరాయి తల్లి కన్నబిడ్డ పాపం అల్లుడ్ని అనుకోవటం ఎందుకు. తన కూతురికే లేదు. ‘నువ్వు అంత సేపు ప్రయాణం చేయలేవమ్మా,‘ ‘నీకు వాళ్ళ భోజనాలు నచ్చవమ్మా,‘ ‘అలా ఒకళ్ళ మీద ఒకళ్ళు పడటం నీకు ఇష్టం ఉండదమ్మా‘ అంటూ పురుడొచ్చేదాకా చెప్పిన కారణం చెప్పకుండా చెప్పేది. పురుడొచ్చాక చెప్పనే అక్కరలేదు. ‘చంటిపిల్ల ఏడుస్తుంది,‘ ‘దానికి గాలి ఆడదు,‘ ‘పిల్ల నలిగి పోతుంది‘ వగైరా వగైరా! డిస్నీలాండ్లు, నయాగరాలు, వెంకటేశ్వర స్వామి గుళ్ళు ఏమీ తను అడగనేలేదు. వాళ్ళు చూపిస్తారన్న ఆశా లేదు. ఉన్న ఊర్లో పార్కులు గట్రా చూపించవచ్చు కదా! ఒక్క హోటల్‌కి తీసుకెళ్ళచ్చు కదా. తనేమైనా నోట్లో వేలేసుకునే పాపాయా వాళ్ళు చెప్పిందల్లా నమ్మేయటానికి. ఆమాట కొస్తే పాపాయిలే నమ్మట్లేదు. ఏం లేదు వాళ్ళ గోలంతా తనని తీసుకెళితే వాళ్ళ డబ్బూ పోతుంది. వాళ్ళ పరువూ పోతుందని. తనకి ఇంగ్లీషు రాక కాదు, వాళ్ళ కొచ్చే యాష్, వూష్ ఇంగ్లీష్ రాదని. అక్కడికేదో రాగిణికీ, రమేష్‌కి పుడుతూనే వచ్చేసినట్టు. ఇక్కడికొచ్చిన కొత్తల్లో వాళ్ళెంత అవస్థ పడ్డారో వాళ్ళు మర్చిపోయినా, తను మర్చిపోగలదా?

ఆ డాలర్ల కాపీనం ఏమిటో అర్ధం కాదు. పది డాలర్లకి కూడా లెక్క చూసుకుంటారు. ఏదైనా మనసు పడి కొనవే అంటే అది ఎంతో తెలుసా పది డాలర్లు అంటుంది. పైగా నీదాన ధర్మాలకిది ధర్మసత్రం కాదు అంటుంది. పది డాలర్లు పది రూపాయలతో సమానం కాదూ. తనూ అలా పైసా పైసా చూసుకుంటే ఈ రోజు తన కూతురు ఇలా డాలర్లతో దొర్లేదా? దానికి పెళ్ళికి ఆరు లక్షలు ఖర్చయింది అదేం అప్పనంగా ఆకాశం నుంచీ ఊడిపడలేదు. ఇంకా ఆ దెబ్బనుండీ కోలుకోనేలేదు. ఇప్పుడీ అమెరికా ప్రయాణం ఒకటి. అవసరం వాళ్ళది కాబట్టి టికెట్టు వాళ్ళు పెట్టుకున్నారు. అక్కడితో అయిపోయిందా?

అప్పటికీ తనే ఎక్కడికక్కడ సరిపెట్టుకుంటుంది. పోనీలే అలా డబ్బు పోగేసుకోకపోతే రేపు ఏదైనా అవసరం వస్తే ఎవరు ఇస్తారు దేశం కాని దేశంలో ఉన్నారు కదా అని. కనీసం ప్రేమగా ఒక మాటన్నా మాట్లాడదు. ఇంత చాకిరీ అలవాటు లేక వేళ కాని వేళ పడుకుంటే 'అదేమిటమ్మా అలా పడుకున్నావు, ఒంట్లో బాగోలేదా, మాత్ర వేసుకున్నావా, బి.పి డౌనయిందా' అని అడిగిన పాపాన పోలేదు. అలా పడుకుంటుందో లేదో ఏదో ఒక పని చెపుతుంది. లేదా ఏ పిండి వంటో చేయమంటుంది.

ఇన్నీ రాసి ముక్తాయింపుగా, 'నీకేం, హాయిగా ఉన్నావు. నీకూతురుకి నువ్వంటే ప్రాణం. రోజా నిన్ను వచ్చి ఆపేక్షగా పలకరిస్తుంది. దేనికైనా పెట్టిపుట్టాలే అంది.' ఇదిగో ఆ లైన్ల దగ్గరే తన మనస్సు తిరుగుతోంది. భానుమతి రాసిన విశేషాలకి బాధపడాలో, తన కూతురు యామినిని మెచ్చుకుంటూ రాసిన దానికి నవ్వాలో అర్థం కాలేదు. తన మొహం మీద ఒక పేలవమైన చిరునవ్వు వెలిసింది.

కనీసం భానుమతి కష్టాలు ఆరునెలల తర్వాత అన్నా తీరుతాయి. మరి తనవో! భానుమతి అన్నట్టే తనుకూడా చాలా అదృష్టవంతురాలననే మొన్నటికి మొన్న వరకూ అనుకునేది. భానుమతెలా రాగిణికి అమెరికా అల్లుడికి ఇవ్వాలనుకుందో, అనసూయమ్మ అలా తన పేగు తెంచుకు పుట్టిన కూతురు తన కళ్ళ ముందే ఉండాలని కోరుకుంది. ఎన్ని మంచి సంబంధాలు వచ్చినా కాదని తిరస్కరించింది. చివరికి ఏ దేవుడు కరుణించాడో పక్క వీధిలో సంబంధమే కుదిరింది. రాగిణి ఈడుదే అయినా యామినికి అన్నీ టక టక కుదిరాయి. ఇలా చదువు అయిందో లేదో అలా ఉద్యోగం రావడమేమిటి, అలా పెళ్ళి కుదరడమేమిటి, అలా పండంటి కొడుకు నెత్తుకోవటమేమిటి అన్నీ నిమిషాల మీద అయిపోయాయి. రోజా మనవడు వర్షని తన దగ్గర దింపేసి ఉద్యోగానికి వెళ్ళిపోతారు ఇద్దరూ. సాయంకాలం వచ్చి తీసుకు వెళతారు. ఏ రాత్రో అయేటట్టుంటే ముందే ఫోన్ చేసి చెపుతారు. ఇద్దరూ ఇక్కడే కమ్మగా భోజనం చేసి వాళ్ళ గూడుకి చేరుకుంటారు. అంతవరకూ బాగానే ఉంది.

ఆ ఏర్పాటుకే అంతూ పొంతూ లేకుండా ఉంది. తనదీ మరీ ఏం చిన్న వయస్సు కాదు. వారం అంతా మనవడి సేవ చేసి ఆదివారం అన్నా విశ్రాంతి తీసుకుందాం అంటే, 'అమ్మా, ఇవాళ పదిమంది గెస్టులు వస్తున్నారు నువ్వయితే పలావు వగైరాలు బాగా చేస్తావు. చేసెయ్యి మమ్మీ' అని ప్రేమగానే అయినా హుకుం జారీ చేసేస్తుంది. సామాన్లు ఉన్నాయా లేవా చూసుకోవాల్సింది తనే. అవి రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుని చేసి ఇస్తుందో లేదో, 'వీడు కాలికి చేతికీ అడ్డం, వీడ్ని చూడమ్మా' అని పడేసి పోతుంది. వాడిని ఇక్కడ పడేసే బదులు నువ్వూ రా సరదాగా అందరం కలిసి తిందాం అన్న పాపాన పోలేదు.

వాళ్ళకి అప్పనంగా చాకిరీ తను ఒక్కత్తే చేస్తే చాలదు. రిటైరైన నాన్నగారు కూడా చేయాలి. 'అమ్మా, నాన్నగారిని అలా షికారుగా వెళ్ళి టెలిఫోను బిల్లు కట్టేయమను' అని ఒకరోజు ఉత్తర్వులు. అప్పటికీ ఒక రోజు తన ప్రాణం ఒప్పక, 'మీ నాన్నగారికి ఒంట్లో బాగుండలేదే, ఇవాళ మీ ఆయన్ను వెళ్ళమను' అంది తనే. 'ఏమిటమ్మా అలా అంటావు, దుక్కలా ఉన్న మనిషిని పట్టుకుని. కాస్త నలతకే ఏం అయిపోరు. ఇవాళే ఆఖరి రోజు వెళ్ళి తీరాలి. అయినా ఆయన్ని మరీ చంటిపిల్లాడిలా చూస్తారు నువ్వూ బామ్మ కలిసి' అని ఎదురు దెప్పుడు. చంటిపిల్లాడిలా చూస్తున్న నాన్నని చంటివాడిని చేసి ఆవిడగారు ఆడించడం మాత్రం కనబడదు.

మొన్నటికి మొన్న, తను రాకరాక ఊర్నించి వచ్చిన చుట్టాలని ఇంట్లో వదిలి, వాళ్ళకి వంద సంజాయిషీలు ఇచ్చి, ఎన్నాళ్ళుగానో ఎదురు చూస్తున్న సాయిబాబా భజనకి బయలుదేరింది. తన ఫ్రెండురోహిణి ఇంట్లో చాలా బాగా చేస్తారది. దాదాపు సందు చివరికి వెళ్ళి పోయింది. బయ్యిమని మీద మీదకి కారు వస్తుంటే వాళ్ళని తిట్టటానికి కోపంగా వెనక్కి తిరిగితే, కారు దిగి ఆదరాబాదరా పరుగెత్తుకొచ్చింది తన ముద్దుల కూతురు. వాళ్ళు సినిమా కెళుతున్నారట, అబ్బాయిని తను చూసుకోవాలట. 'ఇవాల్టికి వాడిని తీసుకెళ్ళండే' అని నచ్చ చెప్పబోతూంటే 'ఏమిటమ్మా ఈ వయస్సులో నీకే తిరుగుళ్ళు? ఎప్పుడు చూసినా భజనలనో, గుళ్ళనో తిరుగుతూనే ఉంటావు. దేవుడెక్కడ లేడు చెప్పు? మా అత్తగారు చూడు అడుగు తీసి బయట పెట్టదు. మీ అమ్మకేమిటా తిరుగుళ్ళు

అంటారు అందరూ.'నాకు సిగ్గేస్తుందనుకో' అని ఎదురు తనకే క్లాసు పీకుడు. బయటికి వెళ్ళిన అమ్మని వెనక్కి పీక్కు రావటానికి సిగ్గు వేయదు కాబోలు...

వీళ్ళ చుట్టాలమ్మాయి అడగనే అడిగింది, 'అదేమిటాంటీ ఇప్పుడే మాకన్ని సంజాయిషీలు చెప్పి వెళ్ళారు. అలా వెనక్కి వచ్చాసారేం?'

పుండు మీద కారంలా వాళ్ళ పక్కింటావిడ వచ్చి, 'అది వాళ్ళమ్మాయి ఘనకార్యంలే మా కోడలే నయం ఎప్పుడన్నా బయటకి వెళ్ళాలనుకుంటే, అత్తయ్యా మీకు వీలేనా, బాబుని కాసేపు చూసుకుంటారా? ఇలా, వెళ్ళి అలా వచ్చేస్తాను. మీరు వాడితో వంటకి అవస్థపడకండి, నేను వస్తూ వస్తూ తినటానికేమైనా తీసుకు వస్తాను, అన్నం ఒకటి వండుకుంటే చాలు' అంటుంది.

అనసూయమ్మ ముఖాన కత్తివేటుకి నెత్తురు చుక్కలేదు. వాళ్ళంతా వెళ్ళిపోయినా వాళ్ళ మాటలే గింగర్లెత్తుతున్నాయి. రోజులు మారాయి అంటున్నారు. ఏం మారాయో అర్థం కావటం లేదు. పూర్వం అత్తగార్లు వంద ఆంక్షలు పెట్టేవాళ్ళు, ఒక్క స్వతంత్రం ఉండేది కాదు. దాని తర్వాత కొంత సుఖం కూడా లేకపోలేదు. దయాధర్మ భిక్షం మీద బతుకుతున్నామనేవాళ్ళు. అందులో అవస్థలున్నా కొంత సుఖం కూడా లేకపోలేదు. అందరూ కలిసి ఉండేవాళ్ళు కాబట్టి తిట్టుకున్నా, కొట్టుకున్నా ఒక పని ఒకళ్ళు, ఒకపని ఇంకొకళ్ళు చేసుకునేవాళ్ళు. ఇప్పుడో కూతుళ్ళు హయాం వచ్చింది. ఆడపిల్ల అంటే అక్కడి పిల్ల అనే వాళ్ళు. ఇప్పుడు ఈడపిల్ల అయింది. చదువులూ, ఉద్యోగాలూ వచ్చి పిల్లల్ని సాకే, ఇంటి వ్యవహారాలు చూసే నమ్మకమైన పనివాళ్ళు కావాలి. మళ్ళీ వాళ్ళని పోషించకూడదు. అందుకే అమ్మా వాళ్ళ ఇళ్ళకి రాయి విసిరే దూరంలో ఉండి గాడిద చాకిరీ చేయించుకుంటారు. ఓపిక ఉండనీ ఉండకపోనీ, డబ్బుండనీ ఉండకపోనీ వీళ్ళకి అనవసరం. ఇద్దరికీ కలిసి నలభయి వేలు వస్తున్నా చాలదనుకుంటారే కాని ఇందులో సగం జీతంలో నాన్న నలుగురుని ఎలా పోషించారు, ఇప్పుడు కేవలం పెన్షన్‌తో ఎలా గడుపుతారు వాళ్ళకేమైనా సాయం కావాలా అనుకోరు. వాళ్ళ దగ్గర సాయం తీసుకోవటం వాళ్ళ జన్మహక్కు అనుకుంటారు. ఇంకా కోడలికైతే మొహమాటం అన్నా ఉంటుంది. కూతురికేం ఉంటుంది? ధర్మేచ, కామేచ, మోక్షేచ, పుత్రికా చరామి అని శాస్త్రాలు తిరిగి రాయాలేమో!

'అబ్బబ్బ ఏమిటమ్మా ఎప్పుడు చూసినా ఏదో ఆలోచిస్తూ ఉంటావు. పాపం పసివెధవ ఎప్పటి నుంచీ గుక్క పట్టి ఏడుస్తున్నాడో ఏమిటో' అంటూ వచ్చింది పుత్రికా రత్నం.

ఇదంతా చెప్పినా అర్థంకాని కూతుర్ని ఒక వెర్రి చూపు చూసి లోపలికి వెళ్ళిపోయింది అనసూయమ్మ.